

ἐντάσεως τῆς προσοχῆς αὐτῶν· ἐπι δὲ πῶς κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν αἰσθάνονται, ποῦ ὁ ἀναγνούς ἐσταμάτησεν. Ὡς ἀρχόμενοι ἐλέγομεν ἀναπληροῦ τὴν ἀκοὴν παρὰ τοῖς κωφάλαοις ἢ ὄψις καὶ ἡ ἀφή· ἰστάμενοι π.χ. ὁ εἷς παρὰ τῷ ἄλλῳ τόσοσιν πλησίον ὥστε νὰ ἄπτονται τὰ σώματα αὐτῶν, αἰσθάνονται διὰ τῶν τοῦ σώματος κινήσεων πότε ἄρχεται καὶ πότε παύεται ὁ ἕτερος ὀμιλῶν, καὶ τί ὀμιλεῖ. Ἄλλ' ὅ,τι ἐν τῇ σχολῇ, ἐνθα ἀπομεικροῦσθαι ἀλλήλων ἐκάθητο καὶ ἐντὸς τοῦ βιβλίου ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ βλέπωσι, μετὰ τοσαύτης τάξεως καὶ ἀκριβείας ἀνεγίνωσκον, ἀποδεικνύει ὅτι εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἀσκήσεως δύνανται αἰσθήσεις τινὲς νὰ φθάσωσιν, ὥστε διὰ μιᾶς ὀφθαλμοῦ ῥιπῆς νὰ αἰσθάνονται ἐκ τῶν κινήσεων τῶν χειρῶν τοῦ ἀναγινώσκοντος ἐν ποίᾳ προτάσει καὶ ποίᾳ τάξει εὐρίσκεται.

Ἡ ὀμιλία τοῦ κωφάλαου, ὡς εὐνόητον, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἔχῃ τὸν μελωδικὸν χρωματισμὸν, ὃν λαμβάνει ἡ φυσικὴ φωνὴ διὰ τῆς ποικίλης ἀναβάσεως, καὶ καταβάσεως· εἶνε μονότονος, παρὰ τισὶ δὲ παραπνευτικῇ. Ἐν τούτοις φθάνουσι τινες εἰς τὴν τελειότητα, ὥστε προφέρουσιν ὠραιότατα τὰς λέξεις καὶ τὰς προτάσεις χωρὶς τὴν παραμικρὰν νὰ δώσωσιν ὑπόνοιαν, ὅτι τεχνικὴν ὀμιλοῦσι γλῶσσαν. Ὅσοι μάλιστα ἐξ ἀσθενείας κατέστησαν κωφάλαοι, οὗτοι καὶ καθαρότερον ἔχουσιν ὄργανον καὶ ἐλευθερώτερον ὀμιλοῦσι καὶ ἀντιληπτικώτεροι τῶν ἄλλων εἶνε. Ὅποια τῷ ὄντι Θεοῦ εὐλογία, τὸ βοηθεῖν τὰ δυστυχῆ ταῦτα πλάσματα ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε κατ' οὐδὲν τῶν λοιπῶν ὀμιλῶντων ὑποδεστέρους ἑαυτοὺς νὰ συναισθάνονται! Ὅποση δὲ πρέπει νὰ εἶνε ἡ χαρὰ τῶν δυστυχῶν οἰκογενειῶν, ὅσαι τοιοῦτόν ποτε ἔσχον ἀτύχημα, ὅταν μετὰ τινὰ χρόνον περίοδον συνεννοῶνται μετὰ τοῦ δυστυχῆ μέλους αὐτῶν ἐγγράφως μὲν ἐντελέστατα, προφορικῶς δὲ διὰ τῆς προσεκτικῆς τῶν λέξεων ἀπαγγελίας καὶ τῆς βοηθείας τῆς τὴν ἔλθειν λέξεων συμπληρώσεως χειρονομίας! Δόξα λοιπὸν καὶ τιμὴ πρέπει ταῖς φιλανθρωποῖς ἐκείναις ψυχαῖς, αἵτινες οὐδενὸς φείδονται πόνου πρὸς ἐλάφρυνσιν τῶν παθημάτων τῆς ἀνθρωπότητος· δόξα καὶ τιμὴ ὀφείλεται καὶ εἰς τὰς κοινωνίας, ἐν αἷς τοιαῦτα ἴστανται ἰδρύματα¹.

¹ Ἐν Βερολίῳ, 2|14 Φεβρουαρίου 1882.

M.E.

Αἱ ἀόριστοι ἐπιθυμίαι καὶ οἱ ἄσκοποι πόθοι προξενουσὶν εἰδὸς τι χλωρώσεως εἰς τὰ πνεύματα τῶν νέων, ἐκτὸς μόνον ὅταν οἱ πόθοι οὗτοι ἐκφράζωνται εὐθὺς διὰ πράξεων καὶ ἐργασίας. Καλὴ τις ἀπόφασις πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ προθύμως καὶ ἄνευ ἀπασχολήσεως, ἐπίσης δὲ πρέπει νὰ ὑποφέρῃ τις προθύμως τὸν ἀναπόφευκτον κόπον καὶ πόνον τὸν μετὰ πάσης κοινωνικῆς ἔσεως συνδεδεμένον, καὶ νὰ θεωρῇ αὐτὸν ὡς ὠφέλιμον παιδείου.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΖΟΛΑ

Τοὺς νεαροὺς ποιηταῖς,

Ὁ Paul Alexis, εἷς τῶν ἐνθερμοτέρων ὀπαδῶν τῆς φυσιολογικῆς σχολῆς, ἐδημοσίευσεν πρὸ τινος παρὰ τῷ ἐκδότῃ Σαρπαντιῆ πλήρη καὶ λεπτομερεστάτην βιογραφίαν τοῦ διδασκάλου τοῦ Ζολᾶ ὑπὸ τὸν τίτλον ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΖΟΛΑ — Σημειώσεις φίλου. Αἱ τελευταῖαι ἑκατὸν σελίδες τοῦ τόμου τούτου περιέχουσιν ἀνεκδότους στίχους τοῦ Ζολᾶ, ἀλλὰ τοῦ εἰκασματοῦς Ζολᾶ, τοῦ ὅλως ἀγνώστου. Τῶν στίχων τούτων προηγῆται ὁ ἐξῆς πρόλογος ὑπὸ μορφήν ἐπιστολῆς ἀπευθυνομένης πρὸς τὸν Paul Alexis.

« Ἀγαπητέ μοι Alexis.

Μοῦ ζητεῖς ἀποσπάσματα τινὰ τῶν ἔργων τῆς νεότητός μου, ὅπως τὰ συμπεριλάβῃς εἰς τὴν βιογραφικὴν μελέτην, ἣν εὐπρεσθήτης νὰ γράψῃς περὶ ἐμοῦ. Ἐρευνῶ εἰς τὰ συρτάρια μου καὶ μόνον στίχους εὐρίσκω. Ὅκτω ἕως δέκα χιλιάδες κομμάτων, ἀπὸ εἴκοσιν ἐτῶν, τὸν ἤρμενον ὕπνον τῆς λήθης.

Ἢθ' ἦτο βεβαίως φρόνιμον νὰ τοὺς ἐξαγάγω ἀπὸ τὴν κόνιν των. Ἐγὼ μόνος δύναμαι εἰσεῖν νὰ αἰσθανθῶ τὸ ἄρωμά των, τὸ ἀπομεικροῦσθαι ἐκεῖνο ἄρωμα τῶν μαρνανθέντων ἀνθρώπων, τὰ ὁποῖα ἐπανευρίσκωμεν μετὰ τῶν σελίδων βιβλίου. Ἄλλ' ἐνδίδω εἰς τὴν ἐπιθυμίαν σου, λαμβάνω δὲ τὰ τῶν ἐφηβικῶν τούτων στίχων, καὶ σοὶ τοὺς δίδω, ἀφ' οὗ, ὡς λέγεις, ἐνδιαφέρον ἔσται εἰς τοὺς ἀναγνώστας σου νὰ ἴδωσι πόθεν ἤρχισα. Ἢθ' εἶνε τὸ δικαιολογητικὸν ἔγγραφον μετὰ τὰς καταθέσεις τῶν μαρτύρων.

Ἢ ὁμολογῶ ὅτι ἐνδίδω ἐπίσης εἰς ἕτερον αἴσθημα· εἰς τὸν καιρὸν μου ἐμιμούμεθα τὸν Μυσσέ, δὲν ἐπολυφροντίζομεν περὶ τῆς πλουσίας ὁμοιοκαταληξίας, ἡμεῖθα περιπαθεῖς. Σήμερον κατίσχυσεν ἡ μίμησις τοῦ Οὐγγῶ καὶ τοῦ Γκιωτιῆ, οἱ στίχοι λεπτοουργοῦνται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κομψοτεχνημάτων τῶν ἀνεπιλήπτων τὴν στιχογραφίαν ποιητῶν, ἢ ποιήσεως ἐτέλης ἐκτὸς τῆς ἀνθρωπότητος, καταντήσασα καθαρὰ ἐργασία τῆς γλώσσης καὶ τοῦ ῥυθμοῦ. Θέλω λοιπὸν νὰ εἶπω ὅτι, ἂν, πρὸς μεγάλην μου κατασχύνην βεβαίως, ἐπέμενον ἔτι νὰ στιχογραῶ, Ἢθ' διεμαρτυροῦμαι κατὰ τῆς τάσεως ταύτης ἦν κρίνω ὀλεθρίαν. Ἡ γαλλικὴ ποιησις μας, μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τοῦ θαυμασίου ποιητικοῦ οἴστρου τοῦ 1830, Ἢθ' ἐπανεύρη τὴν ἀκμὴν τῆς, ἐπιστρέφουσα εἰς τὴν ἐθνικὴν καλαισθησίαν, εἰς τὴν ζωντανὴν μελέτην τῆς ὀδύνης καὶ τῆς χαρᾶς τοῦ ἀνθρώπου.

Ἢ ἔπι τέλει δὲν ἠδυνήθην ν' ἀναγνώσω καὶ πάλιν τοὺς στίχους μου χωρὶς νὰ μειδιάσω. Εἶνε πολὺ ἀδύνατοι καὶ ἐλέγχουσιν ἀδεξίαν χεῖρα, ἐν τούτοις δὲν εἶνε καὶ χειρότεροι ἀπὸ τοὺς στίχους τῶν ἀνθρώπων τῆς ἡλικίας μου, οἵτινες ἐπιμένουσιν στιχογραφούντες. Ἢ μόνη μου ματαιοφροσύνη εἶνε ὅτι